

DEELgenoot

Periodiek van de Historische Kring Blaricum

NUMMER 81

ZOMER 2016

Agenda 2016

- **Za 2 april t/m za 17 september**

Expositie BVV'31 i.v.m. 85-jarig bestaan

- **Za 10 en zo 11 sept**

Open Monumentendagen

Op zaterdag 10 september kunt u in het onderkomen van de Kring vanaf 10.30 uur een formulier verkrijgen met een soort rondleiding door het dorp langs de door de Kring gevonden gevelstenen.

- **Za 24 en zo 25 sept**

Atelierdagen

- **Aansluitend op Atelierdagen t/m za 5 nov**

Expositie schilderijen Ingrid Wiegers

- **Za 1 oktober**

Dorpswandeling o.l.v. gids

Start 14.30 uur

De tentoonstellingen worden gehouden bij de Historische Kring Blaricum aan de Brinklaan 4A. Ze zijn te bezichtigen donderdags van 20.00 - 22.00 uur en zaterdag van 14.00 - 16.00 uur. De toegang is gratis*.

*Voor alle activiteiten van de Kring geldt dat deze gratis zijn voor leden en dat we aan niet-leden een bijdrage vragen van € 3,- (tentoonstellingen uitgezonderd). Om verzekerd te zijn van een plaats bij een lezing en/of dorpswandeling is het noodzakelijk u van tevoren op te geven, bij voorkeur per e-mail: secretaris@hkblaricum.nl (of anders telefonisch 06 53 168 006).

VOORPAGINA: *Zweefmolen van de kermis in Blaricum op terrein aan het Bierwegpaadje*

Deelgenoot 81

Zomer 2016

Inhoudsopgave

Van Bestuurszijde	1880
Jaarverslag 2015.....	1883
Actie - Reactie - Errata	1885
De Blaricumse kermis gaat nooit verloren.....	1888
Wel en wee van en op de kermis (1907-1922)	1895
Open Monumentendag 2016.....	1899
Blaricumse Atelierdagen met Ingrid Wiegers	1900
Hulppostkantoor.....	1902
't Posthuis.....	1905
Eerste steenleggingen.....	1907
Hildo Cohen	1908
Kwartierstaat van Hildo COHEN	1910
Nieuwe aanwinsten	1912
Het zakboekje van Barend Gerardus Speller	1916
Historische krantenartikelen over branden in het dorp	1920
Smederij van den Bergh in oorlogstijd.....	1922

Bestuur

<i>Voorzitter:</i>	J.A.M. Vos, Driftlaan 35
<i>Secretaris:</i>	V.E.H.M. ten Broeke-Abels, Driftlaan 21
<i>Penningmeester:</i>	P.M.A. van den Breemer, Schoolstraat 2
<i>Leden:</i>	R.P. Machielse, G.H. Machielse, G.J. van der Woude, W. van 't Hull
<i>Ere-leden:</i>	J. Verwaal, W.J.A. Visser en A.J.G. Lindeman
<i>Leden van verdienste:</i>	A. Boersen-de Jong, J. Goes, F.J.J. de Gooijer, G.H. Machielse, R.P. Machielse en H. Rigter

Redactieadres: Brinklaan 4A, 1261 ER Blaricum

E-mail: redactie@hkblaricum.nl

Vormgeving: Ton Hartong

IBAN: NL76 RABO 0308 4257 07

ISSN 2213-2309

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

In deze zomereditie van de Deelgenoot kunnen we u met trots melden dat onze beeldbank tot grote tevredenheid van velen goed functioneert. Lees hoe het allemaal tot stand is gekomen.

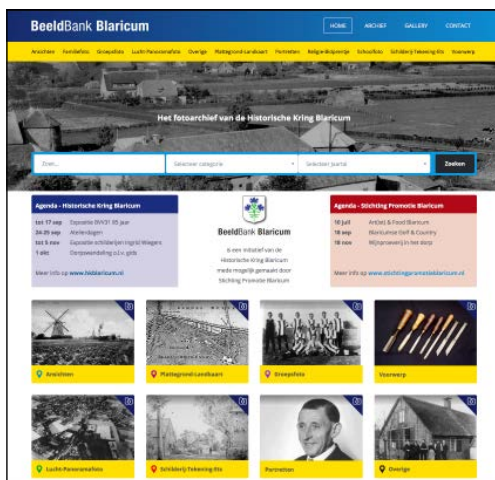
www.BeeldBankBlaricum.nl

Ruim anderhalf jaar geleden kwam van de kant van onze bezoekers regelmatig de vraag of we geen beeldbank hadden waarop afbeeldingen van Blaricum te zien waren. Dat was niet tegen dovemansoren gezegd. Na enige brainstormsessies met onze lay-outman

en grafisch vormgever Ton Hartong werden de plannen besproken en vervolgens voorgelegd aan de Stichting Promotie Blaricum. De Stichting had namelijk ook al langere tijd plannen voor het opzetten van een beeldbank. Ze waren dan ook zeer enthousiast en zorgden uiteindelijk voor de financiering van dit project. Ton en zijn zoon Martijn (grafisch vormgever en webontwikkelaar) konden aan de slag. Begin dit jaar werd proefgedraaid en zaterdag 14 mei jl. (de Historische Kring bestond die dag 34 jaar) ging de website www.beeldbankblaricum.nl officieel 'live'. De openingshandeling werd verricht door Jos Roest van de Stichting Promotie Blaricum in het onderkomen van de Kring.

De website bevat nu al meer dan 2000 afbeeldingen van onder andere oude ansichtkaarten, schoolfoto's, familiefoto's, bidprentjes, portretten, voorwerpen enz. Dit gaan er duizenden worden want de Kring bezit meer dan 1950 ansichten, ruim 800 bidprentjes, 1500 portretfoto's, een paar honderd familie- en groepsfoto's, honderden schoolfoto's en bijna 10.000 overige opnamen. Het wordt voor ons een zeer nauwkeurig en tijdrovend werkje.

Het doel van de beeldbank is iedereen kennis te laten maken met historische

BeeldBankBlaricum.nl is nu reeds succesvol.

De officiële start was op 14 mei jl. en in de eerste maand waren er al bijna 1.000 unieke bezoekers

afbeeldingen van Blaricum in de meest ruime zin van het woord. Het fotoaanbod is verdeeld in categorieën, thema's, jaartallen, straatnamen, personen, enz. Met behulp van zoekfuncties kan gericht worden gezocht. Bij de foto's die zich hier voor lenen is ook een plattegrond te zien met de geografische ligging van het object. Klikte men op deze kaart dan verschijnt er een pop-up met de huidige situatie in Google streetview.

Van een deel van de foto's zijn niet alle, soms zelfs geen, gegevens bekend bij ons. Om dit compleet te krijgen, kunnen bezoekers van de beeldbank reageren op de foto's en ontbrekende informatie zoals data, gebeurtenissen, namen en foutieve vermeldingen aan ons doorgeven. Vanzelfsprekend zijn we ook zeer geïnteresseerd in afbeeldingen die u in uw bezit heeft en waarvan u denkt dat deze een historische waarde hebben voor Blaricum. Gescande beelden (hoge resolutie) met alle relevante informatie kunt u aanleveren via het e-mailadres info@beeldbankblaricum.nl, usb-stick of cd. U kunt ook op afspraak langskomen op Brinklaan 4/a met originele foto's of afbeeldingen. Wij kunnen die dan voor u inscannen. Voordat tot plaatsing op BeeldBankBlaricum wordt overgegaan, zullen aangeleverde foto's beoordeeld worden op relevantie en kwaliteit.

Tentoonstellingen

Momenteel is er de **expositie 85 jaar BVV'31**. De belangstelling is bijzonder groot. Bezoekers komen regelmatig met aanvullende gegevens, foto's en documenten aandragen. U kunt voor deze tentoonstelling nog terecht t/m 17 september. Tijdens de **Ateliërdagen op 24 en 25 september** komt onze dorpsgenote **Ingrid Wiegers** haar schilderijen **exponeren**. Haar werk blijft daarna te bezichtigen t/m 7 november. Verderop in deze uitgave vindt u een interview met haar.

Dorpswandelingen

Zaterdag 2 april jl. werd onder leiding van Frans Ruijter onze voorjaarswandeling gehouden. 26 Personen werden rondgeleid langs Blaricumse boerderijen en bijzondere huizen en plekjes waarbij Frans zoals altijd smakelijke anekdotes en wetenswaardigheden vertelde. De volgende wandeling wordt gehouden op zaterdag 1 oktober. Opgeven is belangrijk want vol=vol. Informatie vindt u op onze website www.hkblaricum.nl.

Oranjeactiviteiten

Ook dit jaar zullen we weer present zijn op het Oranjeweijsje tijdens de jaarlijkse verenigingspresentatie op zondag 21 augustus. Op dinsdag 23 augustus zijn we tijdens de reünienmiddag aanwezig met ons fotomateriaal in het Vitusgebouw.

Bierbrouwen

Speciaal voor ons 35-jarig bestaan op 14 mei 2017 wordt er een biertje gebrouwen. De naam daarvan wordt 'Blaricums Meibok'. De voorbereiding is reeds in volle gang. Op 21 april heeft Nico de Jong van Zorgboerderij 't Werckpaert' gerst ingezaaid op de akker aan de Caliskamp in de Blaricummer eng. Op de foto is te zien dat het gewas al 15 cm boven de grond uitsteekt. Straks na het maaïen en dorsen en na het inleveren van 9 kilo lindenhonig en 1 kilo fijngemalen boekweit kunnen de brouwers aan de slag. Het is de bedoeling dat er 1 hectoliter gebrouwen wordt, wat neerkomt op ongeveer 2700 flesjes gerstenat. In de volgende Deelboot komen we hierop terug.

Op de volgende bladzijden hebben we voor u een artikel over de kermis, de Open Monumentendag, smederij Van den Bergh in oorlogstijd, stamboom Hildo Cohen en 't Posthuis.

De Kring wenst u veel leesplezier.

21 april 2016: Nico de Jong vult de zaaimachine

Gerst zaaien aan de Caliskamp

18 mei 2016: Gerst komt op de akker

Jaarverslag 2015

Zoals gebruikelijk werd het verenigingsjaar gestart met de nieuwjaarsbijeenkomst voor bestuur, ereleden, leden van verdienste en vrijwilligers. Evenals 2014 is het voor de HKB een redelijk rustig verenigingsjaar geweest waarbij vooral de nadruk werd gelegd op het perfectioneren van de diverse archieven. Vooral wat betreft het scannen van foto's werd een forse vooruitgang geboekt.

Er waren in 2015 zes tentoonstellingen. Tot en met 11 januari was er de expositie *'Kunst op drift'* die 336 toeschouwers trok. Van 24 januari tot en met 28 april was er de tentoonstelling *'Bijzonder Blaricum'*. In onze ruimte hingen 46 foto's van bijzondere Blaricumse huizen. De expositie werd redelijk goed bezocht. Koningsdag was een topdag met 188 bezoekers. Van 1 mei tot 31 mei werd aandacht besteed aan *'70 Jaar bevrijding'*. Op 5 mei kwamen er ondanks het slechte weer 48 bezoekers. Van 6 juni tot en met 20 september exposeerden we 105 pentekeningen van de kunstenaar G.A. Mangold die gemaakt waren in de periode 1920-1941. Tijdens de Blaricumse Atelierdagen op 26 en 27 september en daarna tot 1 november exposeerde Cees Wijsman zijn schilderijen en sculpturen. Deze tentoonstelling trok meer dan 400 bezoekers. Het jaar werd afgesloten met de tentoonstelling *'Agrarisch Blaricum zoals het was'*.

Evenals vorig jaar organiseerden we 2 dorpswandelingen. Verheugend was dat beide wandelingen volgeboekt waren. Daarnaast hielden we op verzoek nog 6 dorpswandelingen. In totaal hebben we meer dan 125 personen door ons dorp geleid.

In totaal verzorgde de Kring 3 lezingen. Op 17 februari hield Frans Ruijter een lezing voor 100 bezoekers in de Blaricumse Bijvanck over erfgooiers, Meent en het ontstaan van de Bijvanck. Tegelijkertijd hield Gerbe van der Woude een lezing voor 32 personen over bijzondere Blaricumse huizen in het gebouw van de Kring. Op 13 december hield Frans Ruijter een dubbele lezing over Blaricum in de spiegelent op het Oranjeweitje.

Er waren in 2015 2 filmavonden. Op 17 november was in het Vitusgebouw de film *'Treffpunkt Erasmus'* ingeleid door mevrouw Annet Betsalel. De indrukwekkende documentaire, ondermeer over onderduikers in Blaricum tijdens de Tweede Wereldoorlog, trok meer dan 100 personen. Op 14 december vertoonde Ron Machielse, ingeleid door Gerbe van der Woude, een film over het 200-jarig bestaan

van Blaricum in de spiegel tent. Wegens overweldigende belangstelling werd deze film na anderhalf uur herhaald voor een nieuw publiek.

Er waren dit jaar 2 vergaderingen van *'Tussen Vecht en Eem'*. Op 18 maart werd er vergaderd in ons gebouw. De 32 bezoekers kregen voor de pauze een lezing over 750 jaar Vreeland voorgeschoteld. De 2e vergadering in Hilversum werd bijgewoond door twee bestuursleden van de HKB.

Op maandag 13 april hielden we de 33e jaarvergadering. De 11 agendapunten werden vlot afgewerkt. De kascommissie verklaarde dat de boekhouding 2014 was gecontroleerd en goed bevonden. Het bestuur werd daarna decharge verleend over het verenigingsjaar 2014. Penningmeester Peter van den Breemer was aftredend, maar stelde zich herkiesbaar. De ledenvergadering ging daarmee akkoord. Om 8.55 uur werd de vergadering door de voorzitter gesloten. Na een korte pauze werd de film *'De Dag van het Werkpaard 2014'* vertoond.

Zoals gebruikelijk waren we ook weer vertegenwoordigd bij de verenigingenpresentatie op het Oranjeweitje en de Oranjefamiliemiddag in het Vitusgebouw tijdens de kermisdagen.

Na een onderbreking van twee jaar deden we weer mee met de Blaricumse wijnproeverij. Meer dan 200 bezoekers konden een kijkje nemen bij onze tentoonstelling en werden getrakteerd op een hapje en een glaasje Australische rode wijn.

De Deelgenoot verscheen dit jaar drie keer, 52 pagina's dik en in full colour met een oplage van 700 stuks per uitgave. De lay-out en druk werd weer tot volle tevredenheid van het bestuur en de lezers verzorgd door Ton Hartong.

De website werd ook dit jaar weer druk bezocht. Vooral de links in het onderwerp genealogie werden vaak aangeklikt.

Op 1 januari waren 588 personen lid van de Kring. Helaas hebben we 7 leden wegens nonbetaling afgevoerd van de ledenlijst. Mede door dit feit, verhuizing, opzegging en overlijden waren er ondanks de aanmelding van 17 nieuwe leden op 31 december 580 personen lid van de Kring.

De Kring is dank verschuldigd aan Café d'Ouwe Tak, Herman van der Heiden b.v., AH Blaricum (familie Ton) en Restaurant 'Rust Wat' voor hun financiële ondersteuning.

Tot slot dankt het bestuur de vrijwilligers voor hun inzet gedurende het afgelopen jaar. We hopen dat we het komende jaar weer op hun medewerking kunnen rekenen.

Actie - Reactie - Errata

In deze rubriek kunt u reageren op onjuistheden of aanvullingen geven op eerder verschenen uitgaven van de 'DEELgenoot'. Wij danken u voor uw reacties.

Touwtreploeg de Vetkuiven 1964

Touwtreploeg de Vetkuiven heeft in totaal 21 jaar meegedaan. De grote wisselbeker werd gewonnen in 1975, 1976 en 1977. Omdat driemaal gewonnen was, mocht de beker worden gehouden. De laatste keer zijn alle gewonnen bekens verloot onder de zes leden van het team. Van de grote wisselbeker is er toen één bijgemaakt zodat toch iedereen met een beker naar huis kon.
Gr. Ab Elbers

*Touwtreploeg de Vetkuiven in 1964,
vlnr: Jaap Calis, Gerard Bon, Ab Elbers, Krien Calis, Bert Calis en Theo Vos*

Reactie op een lezing van Frans Ruiter over 'Erfgooiers' in de bibliotheek van Huizen op woensdag 16 maart jl.

Onderwerp: Complimenten

Geachte heer Ruijter,

Graag wil ik in 3 verschillende hoedanigheden mijn complimenten aan u overbrengen voor de Erfgooiers-presentatie van hedenochtend.

- 1) *Complimenten namens deze oudste zoon van een erfgooiër. Ik ben te jong om het erfgooiers gevoel meegemaakt te hebben: geboren in 1958, dus na de opheffing. Maar wel geïnteresseerd in de geschiedenis, beleving en anekdotes. Het verhaal, maar vooral de wijze waarop u het vertelde, was aangenaam en verhelderend. Hartelijk dank!*

Frans Ruijter hield op 16 maart jl. in de bibliotheek van Huizen een lezing over 'Erfgooiers' waar veel belangstelling voor was

- 2) *Complimenten namens dit 'nieuwe' bestuurslid van de Stichting Stad en Lande van Gooiland waar ik sinds 2014 de plaats van Wiet de Boer (Larense erfgooiers) heb ingenomen. In die hoedanigheid hoop ik dat wij u mogen benaderen voor (een) eventuele volgende presentatie(s)? Niets ten nadele van vanmorgen maar waarschijnlijk was ik de jongste toehoorder. De Stad en Lande Stichting zoekt naar mogelijkheden om ook jongeren en de nieuwe generatie 'senioren' te bereiken. Uw presentatie spreekt aan...*
Overigens zal de Stad en Lande Stichting van Gooiland zich op 6 mei op de Erfgooidag in Huizen met een stand presenteren.
- 3) *Complimenten namens dit redactielid van het Kwartaalbericht van de Historische Kring Laren. In het Kwartaalbericht proberen we de Larense geschiedenis zo accuraat mogelijk weer te geven maar is ook ruimte voor beleving en nostalgie. Het verhaal wat u vertelde over de 'bottenkluivers' was mij onbekend (maar ik ben een jonkie en ben vele jaren weggeweest). Ik zat op de terugreis te fantaseren over een verhaal-tje en kwam op het idee van een 'battle'. Zet 2 prominenten tegenover*

elkaar, zoals u en bijvoorbeeld Ernst Wortel, en laat ze elkaar 'historisch uitschelden'. Geen ordinaire ruzie maar 2 kanten van het verhaal uitdiepen; afsluitend met een vriendschappelijk gebaar, verzoening of gebeurtenis. Wellicht in samenwerking met de Historische Kring Blaricum? Ideeën voor een foto heb ik ook al.

PS: Bij punt 2 en 3 staat mijn persoonlijke mening maar moet - indien u positief reageert - een en ander uiteraard nog uitvoerig met andere bestuurs- en redactieleden besproken worden.

*Kopie aan Ernst Wortel. Vooral tbv punt 3 en met dank voor het e-mail adres.
Met vriendelijke groet,
Hans Schaapherder*

Reactie op artikel Deelgenoot 80

Onderwerp: Vita Nova

De foto van de familie Van den Berg bevatte niet de juiste namen en posities. Hierbij de juiste.

Met hartelijke groeten,

Marijke Lammers - van den Berg

Vooraan, zittend, onze ouders en achter hen, hun kinderen van links naar rechts: Marijke, Jan, Yvonne, Ronny, Marion en Agnes.

De Blaricumse kermis gaat nooit verloren

Zo luidt de titel van het door Jan Rigter Lambzn in zijn boek ‘*Dorps Herinneringen*’ geschreven artikel over de kermis. Na zelf vele jaren in Blaricum kermis te hebben gevierd, kan ik het hier alleen maar mee eens zijn. In de loop der jaren is er met betrekking tot de kermis wel veel veranderd.

Zo begon de kermis op de eerste zondag in oktober, wanneer de aardappelen geroooid waren. De kermis was immers een oogstfeest. Ook de plaats (plek) van de kermis en de plek waar de verschillende evenementen werden georganiseerd is diverse keren gewijzigd.

Als ik dat dan lees krijg ik de kriebels en wil ik het naadje van de kous weten. Op zoek dus in de archieven naar publicaties, foto's, boeken of wat dan ook om te proberen alles op een rijtje te krijgen. Onderstaand een opsomming van wat ik zoal gevonden heb. Dit kunnen zijn verhalen uit de ‘*Kroniek van een erfgooiersdorp Blaricum*’, raadsnotulen, met de onderlinge plaatselijke politieke ruzies, en raadsbesluiten, krantenartikelen, oude archiefstukken enz. enz.. Hier en daar is het dan misschien wat saai om te lezen.

Als eerste een stukje in de krant van 1901: *“bij de storm j.l. zondag 2 oktober, vreesde men dat de wind naar het Noordwesten zou draaien, tengevolge waarvan de zee (nog geen Afsluitdijk) over zou komen. Dat de vrees gegrond was bleek in de loop van maandag en de daarop volgende nacht toen de Meent en aangrenzende weilanden onder water liepen. Dit had tot gevolg dat de kermisdagen stil voorbijgingen.”*

De kermis viel letterlijk in het water. In die tijd duurde de kermis van zondag tot en met dinsdag. Volgens krantenberichten gingen deze dagen voorbij alsof er niets te doen was. Maar wel zo werd gesteld: *“als altijd evenwel staan alle werkzaamheden stil en wordt bezoek van familieleden en kennissen van buiten ontvangen”*.

Vervolgens lees ik dat jarenlang de kermis stilletjes verliep, maar als ik de ‘*Kroniek van een erfgooiersdorp*’ mag geloven was dat zeker niet het geval. Onderstaand diverse artikeltjes over het wel en wee van en op de kermis. Ook over de dagen waarop de kermis werd gehouden heb ik zo mijn twijfels. Enerzijds wordt gesproken over zondag *“het begin van de kermis”*, vervolgens lees ik: *“zondag de laatste dag van de kermis”*.

Het paardengebeuren

Omstreeks 1920 is men begonnen met “hardrijden op losse paarden”. Dit werd gehouden op de Schapendrift, die toen nog een zandweg was. Men begon achter de katholieke kerk tot aan de tol (nu nog het Tolhuis). De deelname

Ringsteken op het ongezadelde paard op het Ziekenweijde

uit het Gooi werd zo groot, dat men door toedoen van de heer Luden, voorzitter van Stad & Lande, enige jaren later deze paardendagen verplaatste naar een stuk grasland voor op de Meent. Vandaar nu nog de straatnaam “Oude Renbaan”. Voor de oorlog en ook kort daarna trokken deze rennen heel veel belangstelling uit heel het Gooi.

Kermis 1949. Rondrit door het dorp met versierde aanspanningen. Voorop de wagen met notabelen: Jan Vos, Mevr. Matthes, Ep Rozendaal, Mijndert Rebel, Dhr. van Campen en Guus Lanphen

De toegang was gratis en die kermis-middag was het ook heel druk in het dorp. Er ging een stroom mensen richting Meent, hetzij lopend of met de fiets. Een auto had nog maar een enkeling. Het was achteraf bekeken wel een beetje Wild-West. Het is ook wel eens gebeurd, dat een marechaussee meereed. Zijn paard struikelde, brak zijn been; er werd een scherm omheen geplaatst en het dier werd ter plekke doodgeschoten. De deelnemers aan de rennen verzamelden zich bij de muziektent, waarna men zich in optocht, met de muziek voorop naar de Meent begaf. Na afloop van de rennen was er stoelendans.

Ringsteken met versierde sjezen in de Dorpsstraat tijdens de Blaricumse kermis. Deze activiteit is al weer vele jaren geleden verplaatst naar de Kerklaan

Er werden midden op het veld stoelen neergezet, de muziek speelde, de deelnemers reden te paard om de stoelen heen en wanneer de muziek ophield moesten de deelnemers zo snel mogelijk van het paard af om een stoel te bemachtigen. Er zijn heel wat stoelen gesneuveld. Na de oorlog is dit langzamerhand overgegaan in het Concours Hippique. Burgemeester Klaarenbeek was iemand, die de volksfeesten wist te stimuleren. Ook de heer Luden, voorzitter van Stad & Lande was

altijd aanwezig. Het ringsteken op losse paarden en sjees vond altijd plaats in het dorp. De ring hing tegenover wat nu het Kruidvat is en er werd zand gestrooid op de straat, tegen het uitglijden van de paarden. Het ging allemaal niet heel voorzichtig. Aan het begin stond iemand met een zweep, het paard kreeg een paar flinke tikken en soms ging het zo hard dat de deelnemer geen ring meer zag. 's Middags ringsteken voor sjezen. Soms met meer dan

Ringsteken in de Dorpsstraat

50 deelnemers. Na afloop ging men toeren, dat wil zeggen via Laren, Eemnes, Baarn en Soest weer terug. Overal werd wat gebruikt, met alle gevolgen van dien. Het is wel eens gebeurd dat men in een café in Soest zo stond te hossen dat men met z'n allen door de vloer heen ging. Als je mee wilde doen met sjeesrijden moest er een meisje worden gevraagd om mee te rijden. Deze moest dan ook nog de toestemming van haar ouders hebben. Het gebruik was dat er 's middags bij het meisje thuis meegeeten werd. Tot zover de paarden.

De kermis

In het begin van de jaren-20 kwamen er ook kermisexploitanten naar ons dorp. De draai- en zweefmolen. Deze hebben op verschillende plaatsen gestaan. In het begin op het terrein tussen Raadhuisstraat en Schoolstraat, waar nu de winkels staan. Hierna vele jaren aan het Bierwegpaadje, bij de Bierweg. Om tien uur 's avonds werd dan de stroom afgesloten, anders was het allemaal niet te betalen. Er gingen,

Kermis in het dorp

Kermis Blaricum 1958

den Hoorn, die al vanaf 1948 in Blaricum kwam. In 1979 hebben zij de zweefmolen overgedragen aan de familie v.d. Bulk. In 1994 heeft Verkuil de zweefmolen overgenomen en die heeft de molen verkocht aan iemand uit Marokko. Menig Blaricummer heeft er een rondje in gezweefd. Ook visboer Ruizendaal was een man van het eerste uur. Het idee van de pas benoemde burgemeester Tydeman pakte goed uit, al verregende de eerste kermis. Om enigszins aan de exploitanten tegemoet te komen werd er een vierde dag aan vast geplakt. De meeste exploitanten bleven en vanaf dat moment werd het bekende “koffie-uurtje” ingesteld. Hier konden en kunnen de exploitanten hun wensen kenbaar maken.

De kermis en de dorpspolitiek

De kermis is vele malen in de vergaderingen van de gemeenteraad punt van discussie geweest. Zo stelde het college van burgemeester en wethouders op 28

ondanks een opbrengst van ongeveer fl. 20,00 netto, stemmen op om met de kermis te stoppen. Burgemeester Tydeman stelde voor: “kunnen we dit sterfgeval” niet één jaar uitstellen, op de voorwaarde dat de kermis midden in het dorp gehouden wordt”. Vanuit de gemeenteraad kwam de vraag: “hoe moet het dan met het verkeer” antwoordde Tydeman “wij hebben 362 dagen per jaar last van hen, dan moeten zij maar wennen aan drie dagen overlast van de kermis”. En zo gebeurde het. Op maandag was de keuring van de versierde sjezen en daarna ringsteken op het losse paard. In de middag was er ringsteken met versierde sjezen en op woensdagmiddag de volksfeesten. De drie dagen kermis in het dorp verliepen kalm en rustig, met als spil op de kermis de zweefmolen van de gebroeders Van

oktober 1927 voor om de data waarop in Blaricum de kermis werd gehouden met ingang van het jaar 1928 te wijzigen in de eerste maandag, dinsdag, woensdag en donderdag na 15 augustus. Er werd dus tevens voorgesteld de kermis met één dag te verlengen. Er volgde een uitgebreide discussie. Hiermee zal ik u verder niet vermoeien. Het resultaat was echter dat, zonder hoofdelijke stemming, werd besloten dit punt aan te houden tot een volgende vergadering. Het voorstel kwam weer aan de orde in de vergadering van 6 februari 1928. Tijdens de gevoerde discussie kwam o.a., ter sprake het feit, dat de meeste van de mensen die getekend hadden vóór het voorstel eigenlijk niet wisten waarom het ging, dat het uitbreiden van het aantal dagen ook invloed had op de financiën van de bewoners van Blaricum. Hoe langer de kermis duurt hoe langer de winkeliers op hun geld moesten wachten en dat een deel van de villabewoners zich in het geheel niet met de kermiskwestie bemoeide. Ook werd de kermis een groot zedelijk gevaar geacht. Dit waren een aantal argumenten van de tegenstanders van de kermis. Er waren ook duidelijk voorstanders die zich met de discussie bemoeiden en uiteindelijk werd het voorstel tot vervroeging van de kermis aangenomen met vier tegen drie. Het voorstel tot verlenging van de kermis tot vier dagen werd met vijf tegen twee stemmen verworpen.

Zo dat is het dan zou je denken, maar tot mijn verwonde-

Een kinderattractie op de kermis in Blaricum in 2002

ring lees ik dan in de agenda van 1 juli 1930 wederom een voorstel tot wijziging van de data waarop de kermis zal worden gehouden. De gevoerde discussie is blijkens de notulen ongeveer dezelfde als die van 1928. In eerste instantie staken de stemmen (drie tegen drie). Een tweede stemming volgde in juli 1930 met als uitslag vier stemmen voor het voorstel en tegen het voorstel. In 1934 komt het afschaffen van de kermis weer aan de orde. Het gemeenteraadslid ds W.F.A. Winckel doet hiertoe schriftelijk een voorstel.

Voorstel (brief) heer Winckel

Het voorstel van de heer ds Winckel wordt verworpen met vijf tegen twee. In verband met "de tijdsomstandigheden" (oorlog) werd in augustus 1940 besloten de kermis niet te doen laten plaatsvinden. In 1948 werd de kermis gehouden op het terrein gelegen tussen gemeentehuis en Ned. Hervormde Kerk. Toen het college in 1949 voorstelde de kermis weer op diezelfde plaats te laten plaatsvinden ontstond ook hieromtrent een uitgebreide discussie. Uiteindelijk diende het raadslid de heer Scholte het (initiatief-) voorstel in om niet akkoord te gaan met het voorstel van het college van burgemeester en wethouders onder terugwijzing naar het terrein gelegen aan de Naarderweg (Bierwegpaadje) of een ander terrein. Dit voorstel werd aangenomen met zeven tegen twee stemmen.

Bijlage no. 4

Nr 271. Voorstel van het lid van den Gemeenteraad, Ds. W.F.A. Winckel, tot afschaffing van de kermis.

Blaricum, 2 Februari 1934.

Aan den Gemeenteraad der Gemeente Blaricum.

Edelachtbare Heeren!

Bij dezen heb ik de eer den Gemeenteraad voor te stellen het besluit te nemen tot afschaffing der kermis.

Ik word daarbij geleid door de overweging, dat deze instelling alle reden van bestaan mist, ja wat meer is, schadelijk werkt.

Oorspronkelijk worden in lang vervlogen tijden Kerkmissen gehouden ter gedachtenis van de Kerkwijding in een gemeente. Omdat bij die gelegenheid veel mensen aan dat gedenkfeest deelnamen, kwamen er van allerlei zijden kooplieden en marskramers, die tenten op sloegen om hunne waren te koop te bieden. Dit paste in een tijd toen men op de kermissen koopen kon, wat anders in stad of dorp niet verkrijgbaar was. Dit is in verloop van tijd geheel anders geworden en daarom is de kermis een instelling geworden, die uit maatschappelijk oogpunt overbodig genoemd moet worden - en niet alleen overbodig maar ook schadelijk voor de neringdoenden in de gemeente.

Bovendien geeft de kermis aanleiding tot onzedelijkheid, door het dronkmisbruik, dat daarbij plaats heeft en de ontucht die daeruit voortvloeit.

Het is daarom niet te verwonderen, dat de kermis, op weinige uitzonderingen na, in Nederland werd afgeschaft.

Het is ook mijne overtuiging, dat een overheid als dienaren Gods niet verantwoord is, wanneer zij een instelling laat voortbestaan, die tot volerelei uitspatting aanleiding geeft.

Geloof mij betuiging van hoogachting,
Uw dw.dienaar en medelid,
w.g. W.F.A. Winckel.

De bond van kermis-exploitanten hebben in 1970 het verzoek gedaan tot het openstellen van kermisinstellingen op zondag. Op voorstel van het college van burgemeester en wethouders wordt besloten het verzoek niet in te willigen. In het voorstel van het college blijkt overigens duidelijk dat de wijziging van de data van de kermis tot stand is gekomen bij besluit van 6 februari 1928 (zie hiervoor).

Tot zover de gemeenteraad, tot zover de politiek.

Wel en wee van en op de kermis (1907-1922)

*Een aantal artikelen overgenomen uit
de Kroniek van een erfgooidorp Blaricum*

12 oktober 1907

De kermis van 1907 behoort weer tot het verleden. Verschillende omstandigheden hebben zeer zeker samengewerkt, om haar stiller en rustiger te doen passeren dan ooit. De sterke politiemacht, die gedurende die dagen surveilleerde boezemde wellicht zulk ontzag in, dat zelfs bij avond niet dat walgelijke geschreeuw werd gehoord als in voorgaande jaren. Op een der kermisavonden trachtte men tevergeefs toegang te verkrijgen tot de woning van zekere C. die verdacht werd zonder verlof bier en andere dranken te verkopen. Toen later de politie met de burgemeester binnen was, werd niet alleen een vrij grote voorraad bier, doch ook sterke drank door de politie in beslag genomen. Tegen C. werd vanzelfsprekend proces verbaal opgemaakt.

10 oktober 1908

Onze jaarlijkse kermis behoort weer tot het verleden. Zeker ten gevolge van het “schone weder” was het zondag vol vreemdelingen. De volgende dagen was het stil en de laatste dag was het wel doodstil. Behalve een vechtpartij bij het koffiehuis van J. Verver, waar nog even het mes getrokken werd, valt nog mede te delen dat enige jongens zich op de kermis vermaakten met een geweer, waarin steentjes waren gedaan; men schoot, waarop een dertienjarige jongen in de ogen werd getroffen. De verwonding was dusdanig, dat de ouders genoodzaakt waren de hulp van een oogarts in Utrecht in te roepen.

Ringsteken op de Dorpsstraat

4 oktober 1911

De kermis is dit keer zeer ordelijk verlopen. Alleen tegen een Huizer is wegens verzet tegen de politie proces-verbaal opgemaakt.

11 oktober 1911

De aanvang van de z.g. Grote Kermis is niet geheel rustig verlopen. Vooral op de late avond is het vrij rumoerig. Op een paar plaatsen werd nog “geklopt” (gevochten), zelfs werd door een zekere P. uit Laren het mes getrokken, waarmede W.V. uit Blaricum gewond werd, terwijl door dezelfde vechtlustigen in één van de café's de ruiten werden vernield.

15 oktober 1913

De kermis met aanhangsel, de z.g. Grote Kermis is weer achter de rug. Vooral des zondags was het erg druk zoals wij die nog nooit hebben gekend. Een gezellige drukte zal wel niemand die kermis willen noemen; immers de ruwe uitgelatenheid deed lang niet weldadig aan, terwijl meermalen de politie tussenbeide moest komen, als de bezoekers onder elkaar aan het “kloppen” waren.

Met de bioscoopvoorstelling in het Vitusgebouw werd zeer zeker het doel bereikt, zoals het Kruisverbond dat voorstelde: velen werden uit de herbergen gehouden. Ook de laatste zondag was het druk. Baldadigen hadden de aardigheid een paar tenten af te breken: gelukkig werd die avond het sluitingsuur niet verlaat.

In 1914 heeft de gemeenteraad besloten geen kermis te houden in verband met de oorlog.

4 oktober 1916

Zondagavond, de vooravond van onze kermis, was het hier vrij druk en rumoerig. De politie was gelukkig nadrukkelijk aanwezig. Als altijd wemelde het van Laarder en Huizer jongelui. Omstreeks 9 uur kwam het in de Dorpsstraat tot een duchtige kloppartij, waarbij het zo woest toeging, dat verschillende ruiten bij de groentehandelaar Van Hoven werden ingedrukt. Dat het evenwel niet alleen bij vuistslagen bleef, bleek toen een der Laarders, een zekere Van B. buitengevecht gesteld moest worden, daar hij een diepe snede over het hoofd had. Verdacht werd een zekere S. uit Huizen. Nadat er ook een paar uit dezelfde gemeente achter slot en grendel waren gezet, werd het rustiger.

29 september 1917

Voorstel van het College van B & W om de kermis dit jaar wel te laten plaatsvinden(?!?!). De voorzitter zegt dat de kermis te Blaricum van groot belang is, zodat geen termen aanwezig achten haar wel te laten door- gaan, te meer daar in omlig- gende gemeenten eveneens kermis is gehouden. De heer dr. P. Visser acht geen termen aanwezig om geen kermis te

Kermisgangers in 1917

houden: het is een feestje van korte duur. De voorzitter merkt wel op, dat gedurende de kermis veel geld onnuttig wordt besteed, vooral in deze benarde tijd moet men daar niet zo licht over denken. Het geld dat roekeloos wordt verteerd, zal later besteed kunnen worden in de a.s. winter. De heer G. Rokebrand Tz. meent dat er niet zo veel geld wordt besteed. De voorzitter gelooft dit ook niet, daarom stellen B. & W. dan ook voor de kermis te laten doorgaan. Het voorstel wordt aangenomen met algemene stemmen.

4 oktober 1919

Maandag a.s. begint de gewone jaarlijkse Kermis. Enige ingezetenen hebben zich tot een "commissie" verenigd, zodat woensdag a.s. een volksfeest gegeven kan worden. Ringsteken te paard alsmede in sjezen en wedstrijd in versierde fietsen staan voorlopig op het programma.

7 oktober 1919

Behalve wat vechtpartijen zijn de Kermisdagen weer rustig voorbijgegaan. Bij één dezer, café Jan Vos, liet het zwakke geslacht zich ook niet onbetuigd.

1 oktober 1921

Met de kermisdagen, welke gehouden worden op 3, 4 en 5 oktober a.s. zal het Kruisverbond bioscoopvoorstellingen geven in het St. Vitusgebouw. Des mid- dags zullen kindervoorstellingen worden gegeven afgewisseld door goocheltoe- ren en poppenkast.

4 oktober 1921

Wij zitten nu midden in de z.g. Kermis. Men merkt echter zo goed als niets van een kermisstemming. Des avonds wordt er een Bioscoopvoorstelling gegeven in het St. Vitusgebouw, dat voor ons Dorp een grote merkwaardigheid is.

2 oktober 1922

Het is Kermis hier, maar erg veel lijkt het er niet op. Op een modderige plaats naast het Gemeentehuis staat een “Tentje” (op een plaats waar enige weken geleden een fonteintje stond) dicht. Welk een geheim deze Tent bevat, wij weten het niet, ofschoon een jochie ons verzekerde dat het een Suikerkraam is. De cafébazen strooiden hun gelagkamer wel met zand omdat de danslustigen niet zullen uitglijden, zoals wel eens meer gebeurt op een spiegelgladde parketvloer. De jeugd in het algemeen spitst zich op de komende dagen. Fluisterend wordt er gesproken over dat er nog meer spullen komen. Zij zijn niet de enigen die uitkijken naar de a.s. festiviteiten, hier en daar kan men ook wel een boerendeerntje waarnemen. Verliefde blikken werpend op een passerende boerenzoon. Enfin het is Kermis, dus is het feest. Drie dagen lang.

Algemeen

Onder de kreet ‘*de Blaricumse kermis gaat nooit verloren*’ hebben velen zich ingespannen om de kermis te laten uitgroeien tot wat het nu is. Met name denk ik dan aan de Oranje Vereniging Blaricum en de Brandweer Blaricum. De kermis zelf is al geruime tijd weinig tot niets veranderd. Vele exploitanten komen hier al jaren. De pachtprijzen zijn hier redelijk en de ritprijs aanvaardbaar, waardoor het een gezellige dorpskermis blijft. De kermis is de basis, daaromheen heeft de Oranje Vereniging een scala van activiteiten georganiseerd. Er moet door de gemeente eveneens heel wat werk worden verzet zoals “het uitzetten van de kermis”, verkeersomleidingen, straatmeubilair verwijderen, staanplaatsen voor de woonwagens in orde maken en niet te vergeten het vegen en schoonmaken van het dorp.

Al met al is de Blaricumse kermis naar mijn mening de kermis van het Gooi. Met name de sfeer en de gezelligheid is buitengewoon en bijzonder in zijn soort.

Gerbe van der Woude

Open Monumentendag 2016

De ‘Open Monumentendag’ is één van de grootste culturele activiteiten in Nederland. De Open Monumentendag 2016 wordt gehouden op 10 en 11 september. Het is de 30e editie, een jubileumjaar dus. Dit jubileum is aanleiding voor een speciaal programma.

Gevelstenen
bekijken in
Blaricum

Gevelsteen Zwaluwenweg 26

Sinds 1996 wordt er een thema gekoppeld aan het evenement. Voor 2016 is dit: **‘Iconen en Symbolen’**. Daarmee wordt bij deze 30ste editie van het evenement verwezen naar beelden en tekens met een bijzondere betekenis.

De Historische Kring Blaricum heeft zich beraden hoe op een en ander kan worden ingespeeld en heeft besloten zich te richten op de **‘gevelstenen’**.

Normaal let je er eigenlijk niet zo op, maar als je je ogen goed de kost geeft kom je al gauw tot de conclusie dat vele panden zijn voorzien van een fraaie gevelsteen. Hiernaast kunnen ook ‘ankers’ van betekenis zijn. Ook deze worden meegenomen. Op zaterdag 10 september kunt u in het onderkomen van de Kring vanaf 10.30 uur een formulier verkrijgen met een rondleiding door het dorp langs de door de Kring gevonden gevelstenen en speciale ankers.

Blaricumse Atelierdagen met Ingrid Wiegers

Ingrid Wiegers

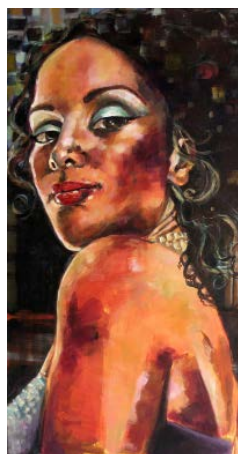
Tijdens de Blaricumse Atelierdagen op 24 en 25 september a.s. exposeert Ingrid Wiegers haar schilderijen in het onderkomen van de Kring. Voor dit stukje ga ik bij haar op bezoek. Bij binnenkomst in de gezellige woonkamer in haar huis aan de Bergweg valt me meteen de kleurige schilderijen op die langs de wand klaarstaan.

Maar we beginnen ons gesprek bij het begin. Als dochter van Hein Wiegers en Martha Wiegers-Kok is zij een geboren en getogen Blaricumse. Op de kleuterschool ten tijde van zuster

Hermana en later zuster Waltera zit ze het liefst te verven. De nonnen vinden dan al dat ze veel beter kan kleuren dan de andere kinderen. Op de lagere school ontwikkelt ze haar tekentalent verder. De verjaardagscadeaus in die tijd bestaan dan ook meestal uit teken- en schilderspullen en het spelen met andere kinderen is vaak knutselen, knippen, verven en plakken in plaats van buitenspelen.

Na het behalen van het diploma van de St.Jan Mavo wil zij het liefst naar de kunstacademie maar het wordt uiteindelijk toch de Amersfoortse Laboratorium School. Met haar diploma op zak werkt ze achtereenvolgens bij de bloedbank, het Anthonie van Leeuwenhoek Ziekenhuis en nu al 26 jaar bij het UMC.

In 2006 gaat zij schilderlessen volgen bij schilderes en lerares Marcelle Schoenmaker. Naast haar normale werk volgde ze 's zaterdags en

2 avonden per week een 3-jarige opleiding aan het Hout en Meubileringscollege waar de nadruk lag op het ontwerpen en maken van meubels. Ter afsluiting maakte ze wel het vereiste meesterwerk, maar doordat ze geen stageplek kon vinden, heeft ze de opleiding helaas moeten beëindigen zonder diploma. Dat ze een vakvrouw is op dit gebied bleek uit die mooie eettafel die me bij binnenkomst meteen was opgevallen.

Ingrid is geen type dat stil zit. Haar spaarzame vrije tijd gebruikt ze om te schilderen, het liefst portretten van mensen en dieren, haar favoriete onderwerpen. De meeste doeken worden gemaakt in opdracht, maar ook ander werk wordt redelijk goed verkocht.

Haar doeken zet ze op in geel waarna met rood de contouren van het object worden aangegeven. Vervolgens wordt met andere kleuren een goed gelijkend portret geschilderd waarbij ze zich veroorlooft wat 'vreemde' kleuren te gebruiken. Vaak krijgt ze dan ook van klanten te horen dat ze van de gebruikte kleuren zo blij worden. Haar grootste voldoening is het gevoel vanuit het niets iets gemaakt te hebben.

De laatste tijd wijdt ze zich ook aan het beschilderen van porselein en het illustreren van een kinderboek geschreven door Jeannette Vos.

Wilt u kennismaken met haar schilderijen, kom dan vooral tijdens de Atelierdagen en daarna tot en met 5 november naar de Kring om haar werk te bewonderen. We hebben een mooie tentoonstelling ingericht met haar werk.

Joep Vos

Hulppostkantoor

De eerste plek in Blaricum waar ooit post afgegeven kon worden was een woning aan de Burgemeester de Jongweg, 't Posthuis. Deze diende als hulp-postkantoor. Aan het hoofd van dit hulpkantoor stond de brievengaarder Gerrit Lanphen.

Eind 19e eeuw was de postdienst in Blaricum slecht geregeld. Er waren slechts twee postbestellingen per dag op ongunstig geregelde tijden.

De postdienst had plaats vanuit het hoofdkantoor Laren. De mensen die in Blaricum aan de kant van Laren woonden (Eemnesserweg tot prof. van Reeslaan) lieten hun post aan Laren adresseren omdat de postbode dan drie keer per dag en op vaste tijden bezorgde.

De postbesteller van Blaricum moest destijds lopend de post ophalen in Hilversum. Het was niet veel post want Blaricum telde slechts 1600 inwoners. Toen er steeds meer schilders gingen wonen nam de hoeveelheid post toe. Er waren dagen dat de besteller pas 's avonds om 11 uur klaar was met zijn ronde omdat de huizen zo ver uit elkaar lagen. Voor de besteller was het moeilijk en dus tijdrovend een bepaald huis te vinden daar de nummering niet straatgewijs had plaatsgevonden. Er bestond alleen een A en een B wijk. Ieder nieuw huis kreeg een volgnummer. Op bijvoorbeeld het Huizerhoogt aan de Huizerstraatweg waren maar liefst 28 nieuwe huizen gebouwd tussen de nummers 211 en 212. Dit was een onmogelijke situatie. In 1927 werd daarom een voorstel ingediend bij de Gemeenteraad met het verzoek om een straatgewijze nummering. Afgesproken werd dat de kosten voor rekening van de gemeente kwamen. De 600 nummerbordjes (10x10 cm) zouden uiteindelijk fl 150,- gaan kosten, plus bevestiging aan de woning kwam het op een totaalbedrag van fl 250,-.

Het Blaricums huisnummerbordje onderscheidde zich overigens van dat van Laren en Huizen. In Blaricum was het een oranje vierkant bordje met zwarte cijfers. De Larense bordjes hadden een witte achtergrond. Omdat in Laren zowel als in Blaricum dezelfde straatnamen bestaan, was en is dit verschil erg handig. Bij Torenlaan 2 bijvoorbeeld is het huisnummer nog steeds B2. Het staat voor Torenlaan 2 Blaricum omdat Laren ook een Torenlaan heeft. Bij de Ouwe Tak is het huisnummer ook nog steeds B13, om dezelfde reden.

Huisnummerbord Blaricum

Huisnummerbord Laren

Huisnummerbord Huizen

De telefoon en de telegraaf werden verzorgd vanuit Hilversum. Voor het telegraaf- en telefoonverkeer was het hulpkantoor Blaricum slechts een paar uur per dag open in tegenstelling tot het kantoor Laren dat de hele dag open was. Blaricommers gaven dan ook de voorkeur aan een aansluiting op Laren.

In 1914 had Laren 80 telefoonabonnees waarvan 10 uit Blaricum. Om de problemen op te lossen vatte men vervolgens het plan op een hoofdpst- en telegraafkantoor te vestigen in Blaricum. Dat kon pas na de Eerste Wereldoorlog worden uitgevoerd, zodat op 1 april 1919 het kantoor in gebruik kon worden genomen. Met de toename van het gebruik van het Blaricumse Post- en Telegraafkantoor kwamen ook meer telefoonaansluitingen tot stand zodat op 1 januari 1921 een Telefooncentrale werd gevestigd.

Het aantal postbestellingen werd tot tevredenheid van de bewoners tot 4 uitgebreid.

Dorpsstraat 6, de winkel van Lente en ooit hulppostkantoor

Dorpsstraat 6 vlak voor de sloop

Huizerweg bouw postkantoor 1922

Het hulppostkantoor aan de Burgemeester de Jongweg is later verhuisd naar Dorpsstraat 6 (het pand bestaat niet meer) en vervolgens naar de plek waar garage van Mill ooit was gevestigd aan het begin van de Torenlaan. De bouw van het hoofdpstkantoor aan de Huizerweg startte begin 20ste eeuw. In 1997 werd het kantoor gesloten waarna AH de taken overnam. Tot op de dag van vandaag.

Bronnen: 'De Drost' 1966, Gemeentearchief Blaricum, Archief Laarder Courant De Bel, 'Blaricum en zijn recht op zelfstandigheid' uitgeversmaatschappij De Waelburgh 1922

BeeldBank Blaricum

Breng ook eens een bezoek aan **www.BeeldBankBlaricum.nl** en bekijk de foto's van Blaricumse dorpsgezichten, huizen, boerderijen, straatjes, ansichten, groepsfoto's, schoolfoto's en personen uit een ver en minder ver verleden.

't Posthuis

Als je nu vanaf de Brinklaan de Burgemeester de Jongweg inloopt zie je aan je rechterhand op nummer 2 een wit huis. Boven de deur staat de naam 't Posthuis. Het huis dat dateert uit de jaren 30, werd later verkocht, raakte verwaarloosd en werd weer opgeknapt. Het heeft tot op de dag van vandaag nog steeds oorspronkelijke naam.

In de jaren 30 legde een brand de boerderij genaamd 't Posthuis in de as. Het was oorspronkelijk de boerderij van de vader van Neeltje, de vrouw van Gerrit Lanphen en het huis waar hij ooit zijn brood verdiend had. Omdat de eigenaar niet “verassureerd” was, kwam er een huis met een halfsteens muur voor in de plaats. Burgemeester de Jong verzocht het nieuw te bouwen pand niet te groot op te trekken zodat over de dam, het erf, een weg kon worden aangelegd. Als tegenprestatie bekostigde de gemeente het dak. In 1927 was het Brinkpad omgedoopt tot Burgemeester de Jongweg, het liep van de Brinklaan tot de Langeweg.

Voordeur van 't Posthuis

Aan het Brinkpad woonde Gerrit Lanphen geboren in Blaricum in 1835 en getrouwd in 1866 met Neeltje Nieheus. In 1878 werd hun enige dochter Marie geboren. Gerrit was bakker en tevens koetsier. Maar het bedrijf ging slecht dus toen hij hoorde dat de vrouw die de brieven rondbracht (in haar schort), ging stoppen, liep Gerrit op zijn klompen naar Haarlem om te solliciteren naar de baan van besteller. Hij werd aangesteld als briefgaarder wat hem overigens fl 4.50 kostte, een bedrag dat moest worden geleend van de burens.

Gerrit, die voortaan 'Gerrit de Post' werd genoemd, ontving als briefgaarder fl 5,- per week. Hij moest op z'n klompen, lopend heen en terug, de post eerst ophalen op het

'Gerrit de Post' in Blaricumse klederdracht

postkantoor in Hilversum. De bezorging was een dagtaak omdat de huizen ver uit elkaar lagen. Zijn dochter Marie was zijn trouwe hulp en werd 'Mie van de Post' genoemd.

De meeste mensen konden niet lezen of schrijven waardoor Gerrit er een taak bij had: voordat hij de briefkaart bij de bewoner afgaf, riep hij door het raam wat er op stond. Het lezen deed hij gratis maar voor het schrijven van een kaart of brief rekende hij 2 cent.

Al gauw werd het huis van Gerrit uitgebreid met een extra vertrekje want de verkoop van de postzegels in de huiskamer werd wat lastig. Dit kantoorje kon je alleen bereiken via de woonkamer, een aparte deur was te duur gebleken bij de bouw.

Gerrit hoefde niet meer naar Hilversum om de post te halen toen de post in Laren werd afgeleverd en toen de Gooise tram kwam kon Gerrit de poststukken zelfs in Blaricum afhalen. Maar als de post met de tram van kwart over acht aankwam en nog gestempeld en bezorgd moest worden en het was ook nog winter, kon het gebeuren dat het stempelen werd overgeslagen om tijd te besparen. Maar verkeerd bezorgd werd de post nooit.

Al met al heeft Gerrit 29 jaar lang gediend als briefgaarder. Toen hij stopte ontving hij fl 3,90 per week als pensioen. Hij stierf in 1913 op 78-jarige leeftijd in zijn geboortedorp in 't Posthuis.

Bronnen: Archief Laarder Courant De Bel 1951, "de Drost" 1966

Reactie van onze gids bij dorpswandelingen Frans Ruijter: *"Ik heb er zelf ook nog gewoond van 2006 tot 2010. In de tijd van het 25-jarig bestaan van de HKB speelde ik de hoofdrol in het toneelstuk (Kaarten met ansichten) dat we ter gelegenheid daarvan in het Vitus hebben gespeeld. En mijn naam was voor die gelegenheid Gerrit Lanphen de brievegaarder".*

Gevelsteen aanbouw Vitusgebouw Kerklaan 10

Initiatief van de HKB voor het opzetten van een nieuw archief:

Eerste steenleggingen

Tijdens de Open Monumentendagen kunt u via de door de Kring gemaakte route gevelstenen zien die op de diverse Blaricumse huizen zijn aangebracht. Bij het bepalen wat wel en wat niet onder de categorie gevelstenen viel, kwamen we tot de conclusie dat ingemetselde eerste steenleggingen buiten de categorie gevelstenen behoorde.

Het lijkt ons een aardig idee om een archief aan te leggen van deze stenen. Bekend bij de Kring zijn bijvoorbeeld: de eerste steenlegging door pastoor de Gooijer bij het Vitusgebouw en de eerste steenlegging bij de Blaercom door wethouder H. P. de Klerk.

Heeft uw woning een eerste steen, meld het ons. Wij komen hem fotograferen en maken er een mooi archief van.

Gevelsteen Blaercom Schoolstraat 1

Hildo Cohen

Op de Algemene begraafplaats staat bij het schuurtje de grafsteen van Hildo Cohen. Volgens de steen is hij in Bergen NH geboren op 12 augustus 1921 en is hij in Blaricum op 12 februari 1945 doodgeschoten. Het verhaal dat verteld wordt zou het gaan om een mislukte poging om voedsel te halen bij de boerderij Fransepad 1. Hildo zou in de ontstane paniek de verkeerde uitgang hebben genomen en daardoor recht in de armen van de inmiddels gealarmeerde Grüne Polizei zijn gelopen die aan de overkant op Eemneserweg 1 waren ingekwartierd. Er werd op hem geschoten en hij werd geraakt. Zwaar gewond is hij afgevoerd naar het ziekenhuis maar onderweg jammerlijk overleden.

Hildo Cohen

Graf van Hildo Cohen op de Algemene Begraafplaats in Blaricum

Wie was Hildo Cohen?

Hildo Cohen was ongehuwd, was werktuigbouwkundige en woonde in Blaricum. Hij was aangesloten bij een knokploeg van tien man. *Hildo is een zoon van Joseph Cohen (Adam, 21 feb 1890) en Reina Pieterella Jongman (Sappemeer, 9 januari 1883). Tot zover internet.*

Wat was zijn connectie met Blaricum?

Omdat er op internet weinig te vinden is hebben we mevrouw Jelles-Klaver gevraagd om een kwartierstaat van Hildo te maken. Mogelijk vinden we daar antwoord op deze vraag. Uit de kwartierstaat blijkt dat zijn grootouders van moederskant, Thies Jongman en Rijna Bakker, vanuit Groningen naar Blaricum

verhuisden. Waarschijnlijk was dit rond het jaar 1905 en mogelijk om deel uit te maken van de Kolonie der Internationale Broederschap van Professor van Rees. Het gezin van zijn moeder telde nog negen kinderen waarvan één, Catharina, in 1902 trouwde met Markus Frederik Koopmans. Inderdaad is dit de in Blaricum bekende schilder die op Naarderstraat 2 woonde. Haar broer Roelf trouwde in 1908 met Trijntje Boogaardt om in 1917 van haar te scheiden. Zij trouwde in 1920 te Blaricum met Hendrik Miedema, eveneens schilder van beroep. Getuigen bij dit huwelijk waren twee bekende Blaricummers t.w. Sjoerd Wenselaar, makelaar, en Jan Brandsma die hier veldwachter was.

Enig kind

Hildo was het enige kind uit het tweede huwelijk van zijn moeder. Zijn moeder Reina Pieterella Jongman was eerder getrouwd geweest met Hartog van Praag die op 26 oktober 1911 was overleden. Uit dit huwelijk stammen de twee halfbroers en een halfzus van Hildo.

Op 7 juli 1921 trouwt zij met Joseph Cohen. Joseph was vertegenwoordiger en kwam veel in het Gooi.

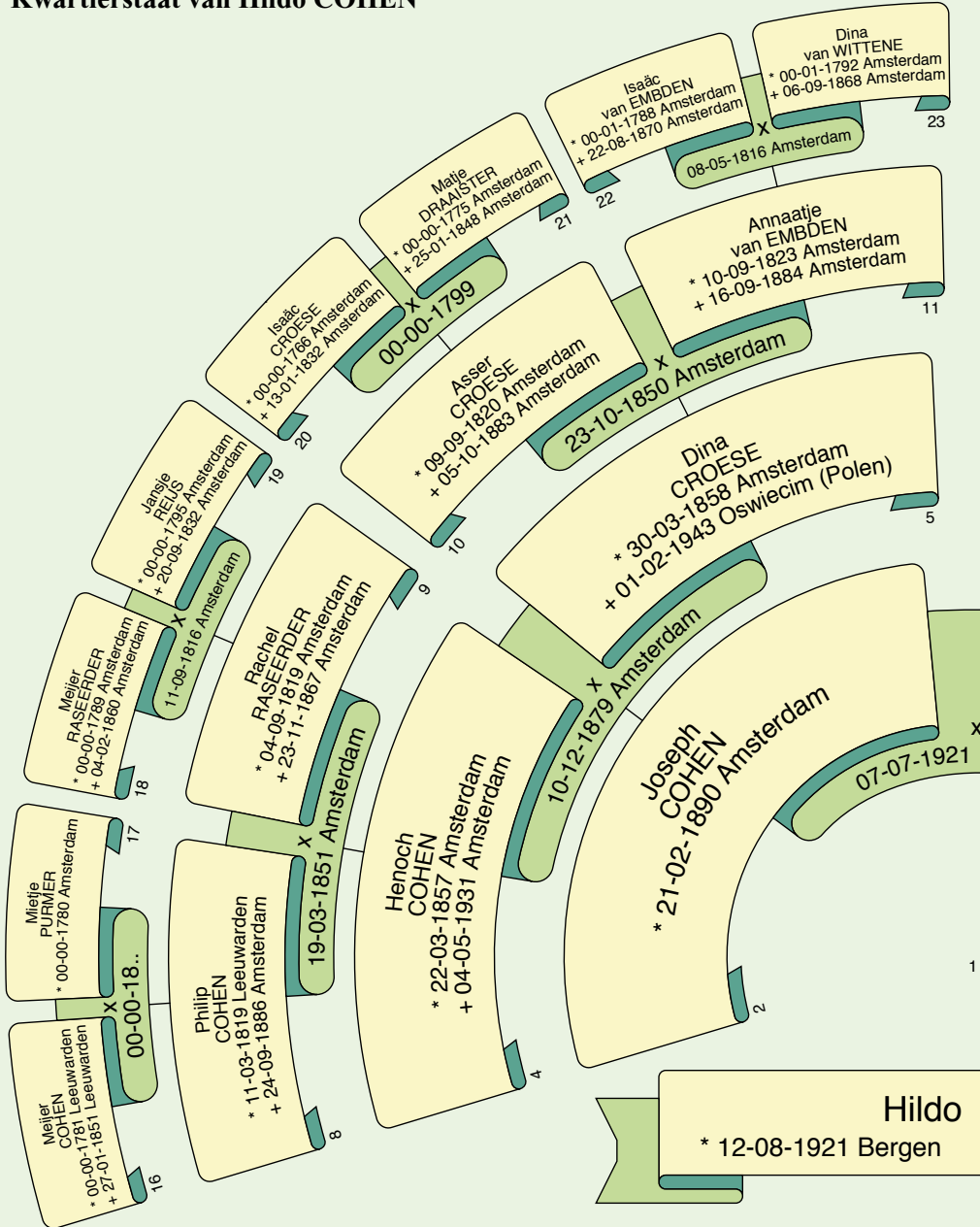

Drogisterij Koopmans anno 1906 aan de Naarderweg 2

Naarderweg 2

Leuk detail is dat uit de gemeentelijke adreslijst van 1930 blijkt dat op het adres Naarderweg 2 naast M.F. Koopmans ook de schoonmoeder van Joseph Cohen, de weduwe R. Jongman-Bakker, woonde.

Kwartierstaat van Hildo COHEN

Nieuwe aanwinsten

In de maanden februari t/m mei zijn er weer heel wat interessante zaken aan de Kring geschonken.

Allereerst kwam enige tijd geleden Jan Heybroek met een groot gedeelte van het archief van de Blaricumse Paardensport Vereniging met daarbij een 45 cm hoge wisselbeker. Deze vereniging verzorgde het Nationaal Concours Hippique op de Blaricumse Meent. Later veranderde de naam in de Blaricumse Paardendagen.

Nadat de tentoonstelling over 85 jaar BVV'31 geopend was, kwam Roel Slegtenhorst die jarenlang de jeugdzaken bij BVV deed, nog met een groot aantal foto's, affiches, sporttassen en documenten. Enige weken later volgden alle uitgaven van het BVV clubblad uit de periode 1982 t/m 2009. Het is een welkome aanvulling op ons uitgebreide BVV'31 archief.

De schenking van Anton van de Koot was wel heel bijzonder. Op zaterdag 21 mei jl. kwam hij met een goed gevulde AH tas bij ons binnen. Als eerste kwam daaruit tevoorschijn een ingelijst schilderijtje van 20 x 30 cm van de kunstenaar Sipke van der Schaar, voorstellende de boerderij op de hoek van de Verbindingsweg en de Middenweg. Vervolgens een kleurpotloodtekening van de schilder William Singer, een voorstudie van een Noors berglandschap die later door de kunstenaar is gebruikt voor een groot schilderij in pasteltinten. Daarna volgden er vijf door Anton ingelijste Delfts blauwe tegeltjes. Hierbij vertelde Anton het volgende verhaal.

“In 1940 liet de heer Sliemer een grote villa aan de Vliegweg bouwen waar hij decoratietegeltjes aan de wanden van zijn keuken wilde hebben. Hij vond deze in verschillende Blaricumse boerderijen. Op 19 september 1977 brandde de villa, toentertijd bewoond door de van oorlogsmisdaden verdachte Pieter Menten en zijn vrouw Meta, helaas volledig af. Veel ging verloren, waaronder de door de kunstenaar Remiëns gebeeldhouwde monumentale trap. Deze brand bleek later aangestoken door een uit Ridderkerk afkomstige man met een oorlogstrauma. Tijdens de nabluswerkzaamheden ontdekte Anton, die toen commandant van de Blaricumse brandweer was, de keukentegeltjes. In overleg met tuinman Eppo en met goedvinden van Meta Menten mocht hij er een paar uithalen.”

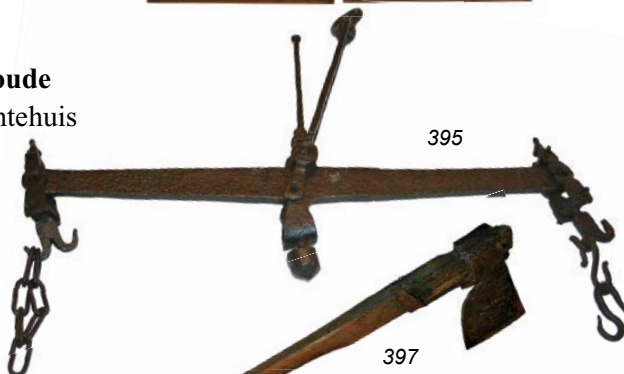
De tegeltjes zijn dus meer dan 100 jaar oud en zijn vanaf nu te bewonderen bij de schouw van onze boerderijkamer in ons onderkomen.

415

394 – Dhr. G. van der Woude
2 Albums opening gemeentehuis
Nederheem.

395 – Dhr. R. Drent
Oude weegbalans.

395

396 – Dhr. B.Vos
Stamkaart W.O. II.

397 – Mevr. S. Barkey-Wolf
IJsbiel.

397

398 – Mevr. L. Verver
3 Maatbekers hotel Verver
(Vita Nova), ets Blaricum 1739,
kerkboek en diverse bidprentjes.

398

399 – Dhr. G. Calis
Zakboekje B. Speller van de
vrijwillige brandweer Blaricum.

400 – Dhr. J. Heybroek
Wisselbeker en archief
paardensportvereniging.

400

401 – Dhr. P. van den Breemer

Ontwerp glas-in-lood raam,
koperen verwarmingsplaat,
koperen snotneus,
koperen steelpan,
koperen melkkan.

401

402 – Dhr. B. Vos

Fotomapje Egon Koopmans,
kopie tekening Middenweg.

402

403 – Dhr. J. Majoor

Ingelijste bestuurssamenstelling
Erfgooierswet 1912.

403

405 – Dhr. H. Jacobs jr.

Elftal notitieboekjes BVV'31,
concept technische zaken BVV'31,
Plakboek wedstrijdverslagen BVV'31
seizoen '72-'73.

405

406 – Dhr. De Jong

Kerkboek met diverse bidprentjes.

407 – Fam. De Gooier

Ingelijste foto “het kasteeltje”.

408 – Mevr. J. Out-Verwelius

Krultang, laarzenknecht.

408

409 – Mevr. A. Bruggeman

Contributiekaart T. Mulder van RK BVV.

410 – Fam. Niks

4 Foto's bevrijdingsfeest 1985.

411 – Dhr. G. van der Woude

Gemeente nummerator van de gemeente Blaricum.

412 – Dhr. R. Slegtenhorst

3 Sporttassen, diverse affiches, spelerskaarten, persberichten, elftalfoto's, clubbladen BVV '31 periode 1982-2009.

413 – Dhr H. van der Veen

Emaillen bord Koopmans verf, verfweegschaal, tamponneerkwast.

414 – Dhr. R. Zeegers

12 Ansichtkaarten.

415 – Dhr. A. van de Koot

Schilderij Middenweg van Sipke van der Schaar, kleurpotloodtekening William Singer, 5 ingelijste Delfts blauwe tegeltjes.

415

415

416 – Dhr. J. Vos

Kampioenstekening met gedicht RK BVV uit 1935.

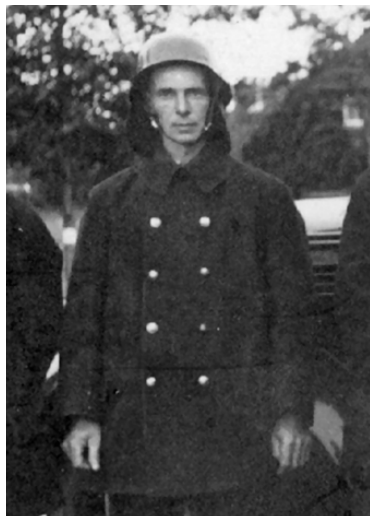
417 – N.N.

Boekje gezondheidscentrum "De Blarikhof", verjaardagskalender van de gemeente Blaricum.

Het zakboekje van Barend Gerardus Speller

Begin maart ontving de HKB van Gerard Calis het zakboekje van de “Blaricumsche Vrijwillige Brandweer” van Bertus Speller. Iedere brandweerman van Blaricum diende op de hoogte te zijn van de inhoud van dit boekje.

Brandweerman Bertus Speller in 1939

Bij zijn aanstelling op 1 juni 1939 kreeg Barend dit boekje uitgereikt door commandant J. Bartels die begin 1940 werd vervangen door Ep Rigter. Als je weet dat de brandweer tegenwoordig werkt met hoogwerkers, hogedruksputten, ademlucht apparatuur en rampenbestrijdingswagens en je leest dan dit boekje, realiseer je je dat er heel veel veranderd is sinds 1939.

Het boekje is opgedeeld in vier hoofdstukken. Zo lezen we in het eerste gedeelte “**Brandkranen Blaricum**” dat er in 1939 204 brandkranen waren, waarvan de exacte plek duidelijk beschreven was.

Bijvoorbeeld:

No. 4, Naardeweg t/o No. 11a.

No. 19, Noolscheweg t/o pension Matthijssenhout.

No. 27, Heideweg n. fietspad bij lichtmast v. “Goudsbloem”.

No.32 , Vliegweg bij 1^e bosje komende v. Eemnesserweg.

No.72 , Slingerweg (zandweg) bij keukeningang Testas.

No.148, Pr. Hendriklaan bij 1^e lichtmast v.a. Bossevainweg.

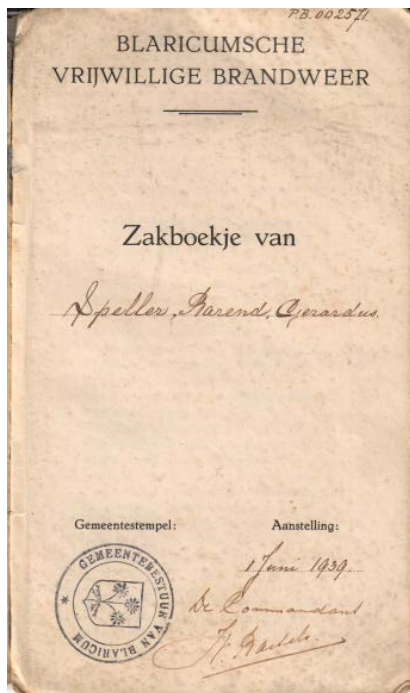
No.190, Berkenlaan ong. 80 meter uit Onder den Dael naar Matthijssenhoutweg.

Als je de lijst doorleest moeten de brandweermannen destijds wel geweten hebben waar iedereen in het dorp woonde. Sinds de jaren 80 van de vorige eeuw is het aantal brandkranen gewijzigd. In het oude dorp zijn er meerdere verwijderd of op een andere plaats gekomen. Door de bouw van de Bouwvenen, Bijvanck en nu de Blaricummermeent is het aantal weer toegenomen.

In het volgende hoofdstuk wordt de “**Wijze van alarmeering bij brand**” beschreven.

“Het alarmsysteem bestaat uit **punten** en **strepen**, hoorbaar weergegeven door korte en lange belsignalen, met tussenliggende rustpoozen. Iedere **punt** of **kort** belgeluid is een éénheid; verzamelingen van éénheden met gelijke korte rustpoozen vormen een cijfer; verzamelingen van cijfers met gelijke langere of kortere rustpoozen vormen een getal. De rustpoos tussen de éénheden is net zoolang als de tijdsduur van punt of kort belgeluid; de rustpoos tussen de cijfers is 3 maal zoolang als die tussen de éénheden, terwijl de rustpoos tussen de getallen 5 maal zoolang is als die tussen de éénheden. De **strepen** of **lange** belgeluiden, waarmede het cijfer 0 wordt aangegeven, duren 3 maal zoolang als de punten of korte belgeluiden.

Een brandmelding bestaat uit het attentiesein, gevolgd door 3 maal hetzelfde brandkraan-nummer”.

Pagina uit het zakboekje van Bertus Speller. Iedere brandweerman ontving bij zijn aanstelling van de commandant zo'n boekje met praktische wenken en regels

Tegenwoordig draagt elke brandweerman of vrouw een zogenaamde ‘pieper’ bij zich ter alarmering. Heel wat eenvoudiger!

Het derde hoofdstuk bestaat uit ‘**Practische wenken bij brand**’:

- Volgt stipt de bevelen van uw groepscommandant op. Handelt snel en met overleg.
- Ga een brandend perceel nooit alleen binnen dan na opdracht.
- Ga bij rook desnoods op handen en voeten zoo laag mogelijk bij den vloer, ook al hebt gij het masker voor.
- Ga zooveel mogelijk langs muur of wand, dan weet ge den weg terug te vinden.

- *Zijn er nog personen in het brandend perceel, ga dan met twee man en blijf bij elkaar. Vindt ge den persoon, laat de sterkste hem dan in de brandweer-greep medevoeren, de ander kan hem als gids begeleiden.*
- *Ga, een mensch dragende, altijd achteruit een trap af, anders valt ge.*
- *Leg uw slang zéér ruim om hoeken en vergeet de goten bij vensterbanken niet.*
- *Voorzie de brandhaak altijd van een touw, waaraan ge trekken of schommelen moet, dit voorkomt ongelukken.*
- *Ga nooit te dicht bij het brandend perceel staan, anders hebt ge geen overzicht wat gebeurt of instort.*
- *Denkt eraan dat tetra-blusapparaten bij gebruik het doodelijk fosgeengas ontwikkelen.*
- *Tracht bij brand deuren en ramen gesloten te houden. Dit voorkomt trekking.*
- *Zet zoo mogelijk de hoofdkraan van gas en de hoofschakelaar der electriciteit af.*
- *Sloop alléén die deelen, welke gevaar opleveren; wij zijn brandweelieden en geen slopers.*
- *Werkt rustig, vermijdt nodeloos roepen en schreeuwen, daar een ieder weet wat hij te doen heeft.*

Het laatste hoofdstuk van het boekje bevat ‘**Wenken betreffende behandeling van personen, die brandwonden gekregen hebben**’.

We kennen drie graden van verbranding:

1e graad: roode huid, gloeien.

2e graad: blaarvorming.

3e graad: verkoling, korstvorming.

*In geval van 1e graad van verbranding doet ge het verstandigst de betreffende hand, arm, voet of been van den patiënt in koud water te dompelen, desnoods den patiënt flink nat te spuiten en daarna met bismuthpoeder te behandelen. Zijn er reeds blaren (2e graad van verbranding) dan alléén bismuth strooien. In geval er korsten ontstaan zijn en verkoling heeft plaats gevonden (3e graad) moet de patiënt voorzichtig in een **schoon** laken gepakt worden, verder **niets** aan hem (haar) doen. Patiënten met verbranding van 2e en 3e graad zoo gauw mogelijk naar een ziekenhuis of een verbandplaats doen vervoeren.*

Let op het volgende:

- *Als de patiënt niet bewusteloos is, let er dan op dat hij (zij) veel drinkt. Meestal hebben deze patiënten, door braken en vochtverlies, dorst.*
- *Tracht nooit een bewusteloze te laten drinken; zij slikken niet en krijgen dan misschien longontsteking, doordat vocht in de luchtpijp loopt. Dit is dus zéér gevaarlijk!!!!*
- *Pijn verdooven zult ge meestal niet kunnen. Denkt er aan, dat iemand met zéér uitgebreide verbrandingen (2/3 van de huidoppervl.) in levensgevaar verkeert, zelfs al is de verbranding slechts van de 1e graad; terwijl een kleine derde graad van verbranding misschien zonder complicaties geneest.*
- *Tracht nooit vastgebrande kledingstukken van het lichaam te verwijderen.*
- *Gebruikt geen vetten, oliën of zalven; deze beletten een latere, betere behandeling.*

Hoewel inmiddels meer dan 65 jaar oud, zijn veel van deze “wenken” in principe ook in deze tijd nog toepasbaar.

De brandweerploeg anno 1939, tweede van links is Barend Speller

In de Gooi- en Eemlander van 7 oktober 1882 lazen we het volgende artikel over brand in het dorp:

Blaricum, 6 oktober 1882

“In den nacht van II. Maandag op Dinsdag omstreeks 12 uur werden de bewoners dezer gemeente in hunne rust of, voor een gedeelte, in hun kermisvermaak gestoord door het geroep van “brand!” en zag men alras dat de bouwhoeve van den landbouwer L. Rokebrand in vlam stond.

De brand was ontstaan in een kleine schuur doch had zich onmiddellijk op de boerenwoning en van daar op twee andere schuren en een hooiberg overgeplant en woedde ten gevolge van de rieten bedekking, en de brandbaarheid der stoffen, die zich in de huizen of schuren bevonden, zoo fel, dat, toen de brandweer ter plaatse kwam, al spoedig bijgestaan door die van Laren en Huizen, de geheele boerderij reeds eene prooi der vlammen was en men zich alleen kon bezighouden met het vrijhouden der dichtbij gelegen huizen en hooischuren, hetgeen dan ook is mogen gelukken. Daartoe werkte de windstille zeer mede, alsmede een rij hooge lindenboomen die de vonken grootendeels belette zich over het andere gedeelte des dorps te verspreiden. Voor het onschadelijk maken der vonken deden de brandzeilen goede dienst. De brandspuit bleek zwak, wat nu niet veel hinderde omdat de brandende gebouwen toch niet te blusschen waren. Er was ook in deze gemeente, gelukkig in geen zeventien, volgens sommigen twintig jaar, brand geweest. Slechts een varken en een gedeelte der huismeubelen is kunnen gered worden. De bewoners, welke allen te bed lagen, werden nog bijtijds door den Brigadier tit. H. Ragetlé te Naarden, die aldaar op de kermis surveilleerde, uit hun bed geklopt zodat men geen mensenleven te betreuren heeft. Genoemde brigadier benevens de gemeente veldwachter Speller hebben zich bij deze gelegenheid flink onderscheiden.

De eigenaar lijdt groote schade, want niet alleen waren huis en inboedel slechts laag verzekerd maar ook de geheele oogst van graan en hooi is verloren.”

Een aantal jaren eerder meldde Het Algemeen Handelsblad van 11 juli 1875 brand veroorzaakt door blikseminslag.

“Het onweder van Donderdagavond heeft vooral over het Gooi vreeselijk gewoed. De lucht geleek wel een vuurzee. Een aanhoudende dichte regenbui drenkte de dorstende akkers, maar in de richting van Oud-Bussum werden enkele boekweitvelden door den hagel geteisterd. Het onweder duurde van 9 tot 10 ½ u. en was zeker een van de hevigste, die men zich daar herinnert. Wij vernamen, dat in den Eemnesser polder, hoopen hooi vuur hebben gevat, boomen onder Baarn en Hilversum werden beschadigd en in Blaricum het huis van een bakker werd getroffen. Het gezin had juist het avondeten gebruikt en zat rustig op den “deel”, toen allen door den vreeselijken slag opvlogen. De bliksem was in den schoorsteen gevallen, had den schoorsteenmantel, het schut en een kast beschadigd en den muur van den bakoven gespleten. Door den luchtstroom waren borden en andere versieringen van den schoorsteen op den grond geworpen, eene schilderij aan de overzijde verbrijzeld en onderscheiden kleine voorwerpen beschadigd. Het bedrag der schade is niet zoo groot, maar de menschen zijn nog zeer onder den indruk van den schrik.”

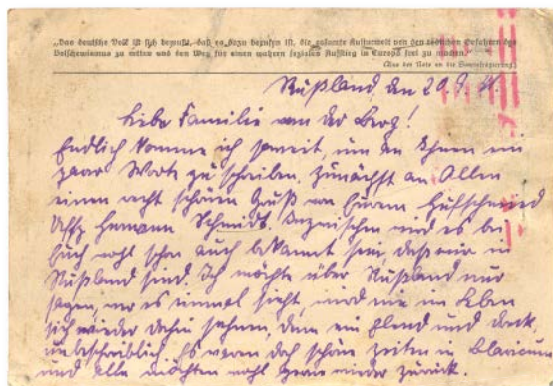
Op de foto zijn brandweerlieden in actie tijdens een brand in 1942 op de Huizerweg 2

Smederij van den Bergh in oorlogstijd

Nadat de Duitse troepen Nederland hadden bezet in de meidagen van 1940 ontkwam ook Blaricum niet aan de Duitse soldaten. Ze werden gehuisvest in de Bernardusschool aan de Kerklaan. De paarden van het cavalerie gedeelte werden gestald in de manege van mevr. Eewens aan de Eemnes-serweg.

Aandenken aan de Duitse bezetting

De mobiele smederij op paard en wagen kwam terecht in de oude boerderij van Broere aan de Brinklaan waar tegenwoordig de constructiewerkplaats van Hendrik-Jan van den Bergh staat. Teneinde de paarden destijds goed te kunnen beslaan (van nieuwe hoeven voorzien) werd de gehele smederij gevorderd door de Duitsers. De onderofficieren Hermann Schmidt en Julius Frerichs voerden de werkzaamheden uit onder toezicht van een hogere officier die gedurende die periode met zijn kompanen verbleef in het huis van Piepers aan de Eemneserweg 1. De twee Duitsers hadden overigens een redelijk goede verstandhouding

Briefkaart uit Rusland. Verzonden op 22-9-1941

met de familie Van den Bergh. Eén van hen kreeg eens 3 weken arrest in verband met het verstrekken van Kuch (zuurdesembrood) aan de familie. Medio 1941 werden Schmidt en Frerichs echter overgeplaatst naar het oostfront in Rusland. Op 7 oktober 1941 werd van Hermann Schmidt een briefkaart ontvangen.

Bovenaan de briefkaart stond de propagandistische Duitse tekst: ‘Het Duitse volk is zich er van bewust dat het geroepen is de gehele culturele wereld van de dodelijke gevaren van het Bolsjewisme te redden en de weg vrij te maken naar een ware sociale bloei in Europa.’

De vertaling van de geschreven Duitse tekst luidt:

Rusland 20-9-1941

Beste familie Van den Bergh,

Eindelijk kom ik er aan toe om jullie een paar woorden te schrijven. Eerst een hartelijke groet van jullie hoofsmid onderofficier Hermann Schmidt. Jullie is waarschijnlijk bekend dat we in Rusland zijn. Ik zou alleen willen zeggen, wie dat een keer ziet, zou nooit van zijn leven daar naar toe terug verlangen. De ellende en de vuiligheid zijn onbeschrijfelijk. Het was een mooie tijd in Blaricum en we willen allemaal graag terug. Hopelijk gaat het met u allen redelijk goed, wat ik ook van mezelf kan zeggen. Hier is genoeg werk. Nogmaals hartelijke groeten, Jullie Hermann Schmidt, veldpostnummer 23287 E

De oudste dochter van Henk van den Bergh Sr. Bets, beantwoordde de briefkaart op 22-10-1941.

Blaricum 22-10-1941

Beste Schmidt,

Wij hebben je kaart op 7-10-1941 ontvangen. Hartelijk bedankt hoor dat je nog eens aan ons dacht. We keken raar op, zo maar een kaart uit Rusland. Wij konden er niets van lezen maar een buurman heeft hem vertaald. Wij maken het allemaal heel goed. Vader heeft gelukkig nog werk genoeg. Hoe gaat het met Julius Frerichs. Is hij nog gezond. Zeg Schmidt, schrijf je nog eens terug? Doen hoor! Nou Schmidt, hou je taai hoor en laat maar spoedig weer iets van je horen. De hartelijke groeten van ons allemaal.

Op 15 november 1941 schrijft J. Frerichs een brief aan de familie waarin het volgende staat:

Rusland 15-11-1941

Beste familie Van den Bergh,

Eindelijk ben ik toegekomen om aan jullie een paar woorden te schrijven. Meer dan 5 maanden zijn we al weer weg uit Blaricum. Vaak en graag denk ik er aan hoe vriendelijk we door jullie zijn ontvangen. Het waren mooie dagen in Blaricum. Nu vechten we al een paar maanden tegen het Bolsjewisme. Meer dan 1000 kilometer zijn we al de Russische grens gepasseerd. Overal werd de vijand vernietigend verslagen en lang zal het hier ook niet meer gaan duren. Met onderofficier Schmidt gaat het ook nog goed. Hopelijk is bij jullie iedereen gezond!

Hartelijke groeten,

Jullie J. Frerichs, Veldpost 23287 E

Op 8 december schrijft dochter Bets een brief naar Frerichs waarin ze meldt dat het stil is in het dorp, de winter is ingezet met een beetje vorst en sneeuw. Ook schrijft ze dat het zo druk is in de smederij dat ze twee nieuwe knechten hebben aangenomen. Om het leed in Rusland een beetje te verzachten worden er sigaretten meegestuurd. Dit naar aanleiding van de brief van Schmidt die ontvangen wordt op 4 december.

Op 30 december 1941 schrijft J. Frerichs het volgende:

In het Oosten 30-12-1941

Beste familie Van den Bergh,

Ik heb jullie brief van 8 december ontvangen. Het was mij een groot plezier iets van jullie te horen. Met mij gaat het best goed. Ik hoop dat bij jullie ook nog iedereen gezond is. Het is hier heel koud. Op sommige dagen hebben we 35 tot 40 graden vorst. Daar kunnen jullie allicht geen beeld van vormen.

Het nieuwe jaar zijn we goed begonnen. Een jaar geleden konden we het kerstfeest nog in Blaricum vieren. Met onderofficier Schmidt gaat het nog goed. Intussen zal ook hij al weer een keer geschreven hebben. Misschien komen we ooit nog eens in jullie buurt. Willen jullie de groeten doen aan alle maatjes in de smederij.

Jullie J. Frerichs

Op 4 januari 1942 schrijft Hermann Schmidt het volgende op een veldpost briefkaart:

Rusland 4-1-1942

Beste familie Van den Bergh,

Vriendelijke groeten van jullie H. Schmidt. Allereerst hartelijk dank voor jullie lieve brieven de sigaretten, waarmee ik heel blij was. Ik ben blij dat het met jullie allemaal goed gaat, wat ik ook kan zeggen van mij. Met mijn vrouw en de jongen gaat het ook behoorlijk goed. Hij is op 30 mei 1941 geboren en heet Uwe. Helaas heb ik hem tot nu toe zelf niet kunnen zien en er is voorlopig nog geen zicht hierop. Ja, beste Van den Bergh, afgelopen winter in Blaricum was het toch beter dan hier in de aardbunker, maar hier gaat men stug volhouden tot de zon weer lacht. Of de brief van Frerichs en die van mij op het zelfde moment aankomen? Nogmaals het beste,

Jullie H. Schmidt, Veldpostnummer 23287 E

*Brief uit Rusland.
Verzonden op 4-1-1942*

Het beantwoorden van beide brieven liet een hele tijd op zich wachten, maar uiteindelijk werd door Bets naar beide Duitsers teruggeschreven op 7 april 1942. Het frappante is dat beide brieven nagenoeg dezelfde tekst bevatten. Alleen stond boven de ene “Beste Schmidt” en boven de andere “Beste Frerichs”.

Joep Vos

Met dank aan Piet van den Bergh voor de nodige informatie, en dank aan Gisela en Vera Hartmann voor het vertalen van de brieven.

OPROEP oude opnamen op film of video

De Historische Kring Blaricum heeft in de afgelopen jaren drukbezochte film-avonden gehouden. De films betroffen de geschiedenis van Blaricum en het Gooi zoals bijvoorbeeld diverse familiefilms, een film over het kindersanatorium 'Hoog Blaricum' en een film over de bevrijding in 1945. Deze films hebben we destijds kunnen aanschaffen bij het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid. Daarnaast ontvingen wij van de heer Gerbe van der Woude een aantal videobanden met registraties van diverse gemeentelijke evenementen.

Ongetwijfeld zullen er onder de inwoners van Blaricum mensen zijn die in het bezit zijn van **oude opnamen op film of video** die gemaakt zijn tijdens **diverse festiviteiten die in ons dorp** plaatsvonden.

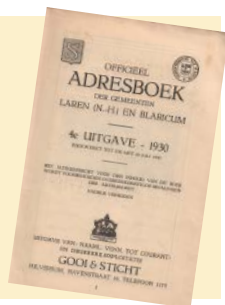
Als u materiaal aan ons beschikbaar zou willen stellen, kunnen wij weer dvd's produceren om die te gebruiken voor een vertoning op filmavonden. Op deze manier hebben we dan ook weer een stukje Blaricumse geschiedenis voor ons archief.

GEVRAAGD: OUDE ADRESBOEKJES

Iedere maand ontvangen we een aantal malen een vraag over de woonplek(ken) van een persoon in een bepaalde tijd.

Vaak kunnen we helpen het raadsel op te lossen. Soms ook niet. Heeft u nog oude adresboekjes die u aan de Historische Kring wilt schenken? Wij houden ons aanbevelen.

Adresboek 1930

Herman van der Heiden b.v.

AANNEMINGS- EN VERHUURBEDRIJF, GROND- WEG- EN WATERBOUW

• Bestrating • Grondwerk • Riolering • Sloopwerken

Veelzijdigheid is onze kracht

Bedrijfsterrein/Kantoor:
Randweg 4 (Midden) - 1272 LZ Huizen
Tel.: 035 - 5383620 / 5257453
www.hermanvanderheiden.nl

BRL SVM5-007
veilig en
milieukundig
slopen
gecertificeerd sloopbedrijf

Café d'Ouwe Tak

Het café is de hele week geopend. Op dinsdag t/m zondag
wordt voor u gekookt van 17.00 tot 21.30 uur.

Café d'Ouwe Tak:
Het café waar je óók kunt eten!

Eemnesserweg B13, 1261 HD Blaricum, 035-5314300, www.ouwetak.com

*‘Uw kruidenier
om de hoek’*

*Elke dag van de
week open:
maandag t/m
zaterdag van
08.00 - 21.00 uur,
iedere zondag van
12.00 - 18.00 uur*

Familie Ton • Huizerweg 8, 1261 AW Blaricum • Tel: 035-5386006

Historische Kring Blaricum

